

DAMIR JURAS*

Korištenje transkripata u disciplinskom postupku protiv policijskih službenika; Prednost prolaska za policijska vozila u semaforским raskrižjima; Stvarna nadležnost disciplinskog suda Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske

1. Korištenje transkripata u disciplinskom postupku protiv policijskih službenika

Disciplinski postupak protiv policijskih službenika provodi se na temelju odredbi Zakona o policiji – dalje: ZP (NN 34/11., 130/12., 89/14., 151/14., 33/15., 121/16.) i Pravilnika o disciplinskoj odgovornosti policijskih službenika (NN 141/11.), a u onim pitanjima koja nisu uređena navedenim propisima, primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje opći upravni postupak (čl. 100. st. 1. ZP-a). Člancima 9. i 58. Zakona o općem upravnom postupku (NN 47/09.) propisano je da službena osoba samostalno utvrđuje činjenice i dokaze u postupku i na temelju savjesne i brižljive ocjene svih dokaza utvrđuje koje će činjenice i okolnosti uzeti za dokazane, a činjenično stanje u postupku može se utvrđivati svim sredstvima prikladnim za dokazivanje.

Visoki upravni sud Republike Hrvatske, u presudi broj: Usž-2098/17-2 od 15. svibnja 2018. godine, izrazio je stajalište da „u disciplinskom postupku službene zabilješke i sadržaj transkripata mogu biti zakonit dokaz jer je disciplinski postupak protiv policijskih službenika upravni postupak, čija je svrha uredno i učinkovito obavljanje službe te se u disciplinskom postupku primjenjuju i različiti dokazni standardi nego u kaznenom postupku (...)“¹

Visoki upravni sud Republike Hrvatske, u presudi broj: Usž-4583/18-2 od 14. studenoga 2018. godine, naveo je da za zakonitost uporabe transkripata nije odlučno je li protiv osobe, čiji je razgovor nadziran – odnosno o sadržaju čijeg su razgovora načinjeni transkripti –

---

* dr. sc. Damir Juras, MUP RH, Split, Hrvatska.

¹ Ustavnu tužbu podnesenu u povodu citirane presude, Ustavni sud Republike Hrvatske odbio je Odlukom broj: U-III-4113/2018 od 9. siječnja 2019. godine.

pokrenut kazneni postupak, jer to „ne nalazi kao kriterij razgraničenja za dopuštenost takvog dokaznog sredstva u disciplinskom postupku niti prema stajalištima Ustavnog suda Republike Hrvatske niti Europskog suda za ljudska prava.“

Engl.: The Using of Transcripts in Disciplinary Procedures Against Police Officers

2. Prednost prolaska za policijska vozila u semaforским raskrižjima

Zakonodavac je dopustio policijskim službenicima, kada upravljaju službenim vozilom, da se ne moraju pridržavati zakonskih odredbi o poštovanju prometnih znakova, ali je takvo postupanje uvjetovao vođenjem brige o sigurnosti drugih sudionika u prometu. To znači, primjerice, da policijski službenici mogu ući, odnosno proći vozilom kroz raskrižje iako je za njihov smjer kretanja upaljeno crveno svjetlo na semaforu, ali tek kada se uvjere da time neće ugroziti sigurnost drugih sudionika u prometu (čl. 150. u vezi čl. 149. i čl. 12. st. 4. Zakona o sigurnosti prometa, NN 67/08., 48/10., 74/11., 80/13., 158/13., 92/14., 64/15., 108/17.).

Pravomoćnom presudom Prekršajnog suda u Zagrebu, Stalna služba u Sv. Ivanu Zelini, poslovni broj: 96. Pp P-8743/18 od 19. rujna 2018., policijski je službenik proglašen krivim za počinjeni prekršaj iz čl. 59. st. 1. toč. 1. u vezi st. 5. i primjenom čl. 293. st. 2. Zakona o sigurnosti prometa na cestama.

Iz obrazloženja:

„Sud nije prihvatio obranu okrivljenika kada tvrdi da je u kritičnom događaju prijetila neposredna opasnost od prometne nesreće za sudionike u prometu u tom raskrižju i zbog toga je tako postupio, a prije toga izvršio je potrebne provjere, vidio je da kolona staje i s desne i s lijeve strane te ga propušta motociklom i tako je procijenio da može ući u raskrižje bez ugrožavanja sebe i drugih sudionika u prometu, kao i da smatra da je postupio prema pravilima službe jer i u situaciji kad je upaljeno crveno svjetlo na semaforu službena osoba može ući u raskrižje nakon prethodnih provjera i uz upotrebu zvučne i svjetlosne signalizacije koja upozorava sudionike na njegovu radnju, te je tako postupio u konkretnoj situaciji. Ovo iz razloga što prometna pravila obvezuju sve sudionike u prometu pa tako i službenu osobu, time da u konkretnoj situaciji nije dokazano da bi okrivljenik kao vozač službenog motocikla trebao poduzeti opisanu radnju u prometu zbog neposredne opasnosti po druge sudionike u prometu (ulazak u predmetno raskrižje na upaljeno crveno svjetlo zbog nepropisne radnje u raskrižju NN vozila), budući da je vozač NN vozila napustio raskrižje prije prometne nesreće, a isto je vidljivo iz izvješća o videozapisu, već se dogodilo suprotno, a to je da je upravo neopreznim kretanjem naprijed motociklom u navedenom raskrižju oduzeo prednost prolaska drugom vozaču koji se kretao iz suprotnog smjera dok je za njegov smjer kretanja bilo upaljeno zeleno svjetlo te posljedično prouzročio prometnu nesreću u kojoj je kao vozač motocikla ozlijeđen, a na vozilima je nastala materijalna šteta.“

Engl.: The Priority of Passing at Signalized Intersections for Police Vehicles

3. Stvarna nadležnost disciplinskog suda Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske

U Zakonu o policiji nije izričito navedeno da se na osobe s radnim iskustvom koje se primaju na radno mjesto policijskog službenika uz obvezni probni rad u trajanju od 6 mjeseci (čl. 50. st. 1. ZP-a) primjenjuje odredba čl. 98. st. 1. ZP-a, kojom je propisano da su disciplinski sudovi u Ministarstvu unutarnjih sudova Republike Hrvatske (dalje: MUP) ustrojani za policijske službenike i vježbenike. Unatoč izostanku izričite zakonske norme kojom bi bilo određeno da je i za osobe iz čl. 50. st. 1. ZP-a za provođenje postupka zbog povrede službene dužnosti stvarno nadležan disciplinski sud MUP-a, njegova nadležnost proizlazi iz odredbe čl. 55. st. 1. al. 4. ZP-a, kojom je propisano da osobi iz čl. 50. ZP-a i vježbeniku prestaje državna služba ako mu je u postupku pred disciplinskim sudom izrečena kazna prestanka državne službe. Shodno navedenom, u čl. 1. ZP-a propisano je da ZP uređuje osnove organizacije policije i specifičnosti radnopravnog položaja policijskih službenika u MUP-u, te da se pojedine odredbe ZP-a odnose na vježbenike i osobe koje se obrazuju za obavljanje policijskih poslova. Nadalje, različita nadležnost sudova za vježbenike i osobe koje su primljene s radnim iskustvom u policiju bila bi pravno neprihvatljiva. Naime, radi se o dvije kategorije osoba koje su s obzirom na svoj status u sličnoj poziciji: osobe u statusu policijskog vježbenika nemaju radnog iskustva niti imaju status policijskog službenika te se odgovarajućim programom pripremaju za rad kao policijski službenici (čl. 52.-54. ZP-a), a osobe s radnim iskustvom primaju se u policijsku službu uz obvezni probni rad te stječu status policijskog službenika nakon što odrade predviđeni program i ispune sve propisane uvjete (čl. 50. st. 2.-4. ZP-a). Slijedom navedenog, a opetovano ističući da je radnopravni status osoba koje se primaju u policiju s radnim iskustvom reguliran odredbama ZP-a, bilo bi i nelogično da je za policijske vježbenike nadležan disciplinski sud MUP-a, a da navedeni sud ne bi bio nadležan za osobe s radnim iskustvom koje su primljene na radno mjesto policijskog službenika uz obvezni probni rad, već da bi za njih bio nadležan Službenički sud.

Presudom Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, poslovni broj: Usž-246/18-2 od 29. ožujka 2018. godine, koja je donesena po žalbi MUP-a kao tuženika u upravnom sporu, Visoki upravni sud Republike Hrvatske poništio je presudu Upravnog suda u Splitu, poslovni broj: 16UsIrs-157/16-8 od 10. travnja 2017., u kojoj je bilo izraženo stajalište da je za osobe iz čl. 50. st. 1. ZP-a za provođenje postupka zbog povrede službene dužnosti nadležan Službenički sud, a ne disciplinski sud MUP-a. Ujedno je citiranom odlukom Visokog upravnog suda Republike Hrvatske odbijen tužbeni zahtjev za poništenje prvostupanjskog i drugostupanjskog rješenja disciplinskog suda MUP-a od 29. 4. 2016. i 8. 7. 2016. godine.

Iako je citirana presuda Visokog upravnog suda Republike Hrvatske sasvim jasna i donesena u korist MUP-a, evidentno je da je spor oko stvarne nadležnosti disciplinskog suda MUP-a nastao radi nepostojanja izričite odredbe kojom se regulira ta nadležnost za osobe iz čl. 50. st. 1. ZP-a, pa je (buduća) novela ZP-a prilika da se navedeni nedostatak otkloni.

Iz obrazloženja:

„Prema ocjeni ovog Suda, prvostupanjski je sud odlučujući o tužbenom zahtjevu, nepravilno zaključio da je u predmetnom slučaju o odgovornosti tužitelja zbog teške povrede službene dužnosti odlučilo stvarno nenadležno tijelo. Ovakav stav prvostupanjskog suda, ovaj Sud smatra nepravilnim budući da činjenica da je tužitelj rješenjem primljen u državnu službu ne daje temelj za zaključak da stoga tuženik ne bi bio nadležan postupati u ovoj uprav-

noj stvari. To stoga jer su svi policijski službenici ujedno i državni službenici s time da osobe koje se primaju na radna mjesta policijskih službenika moraju ispunjavati i posebne uvjete propisane Zakonom o policiji te se na njihov radnopravni status primjenjuju odredbe Zakona o policiji, kao *lex specialisa*. Navedeno proizlazi i iz odredbe članka 100. stavka 2. Zakona o državnim službenicima koji propisuje da o teškim povredama službene dužnosti odlučuje u prvom stupnju Službenički sud, a u drugom stupnju Viši službenički sud, ako posebnim zakonom za službenike pojedinih državnih tijela nije drukčije određeno.

Odredbom članka 3. stavka 1. Zakona o policiji propisano je da je policijski službenik, u smislu ovog Zakona, policijski službenik prema Zakonu o policijskim poslovima i ovlastima i službenik Ministarstva koji obavlja poslove usko povezane s policijskim poslovima.

Sukladno s odredbom članka 49. stavka 1. Zakona o policiji slobodna radna mjesta policijskih službenika popunjavaju se putem javnog natječaja.

Prema odredbi članka 50. Zakona o policiji, osoba s radnim iskustvom prima se u policiju na radno mjesto policijskog službenika uz obvezni probni rad u trajanju od 6 mjeseci (stavak 1.). Za vrijeme trajanja probnog rada, osoba iz stavka 1. ovoga članka dužna je završiti temeljni policijski tečaj. Osoba iz stavka 1. ovoga članka koja je zadovoljila na probnom radu, dužna je položiti državni stručni ispit u roku od 6 mjeseci od isteka probnog rada. Polaganjem završnog ispita temeljnog policijskog tečaja, osoba iz stavka 1. ovoga članka oslobađa se obveze polaganja ispita za početno policijsko zvanje.

Odredbom članka 98. Zakona o policiji propisano je da su za policijske službenike i vježbenike iz članka 3. ovoga Zakona u Ministarstvu ustrojani prvostupanjski i drugostupanjski disciplinski sud radi provođenja postupka zbog povrede službene dužnosti.

U postupku je nesporno utvrđeno da je tužitelj, VSS, magistar inženjer (...), sa 1 godinom, 9 mjeseci i 26 dana radnog iskustva na odgovarajućim poslovima, prošao postupak prijma u državnu službu na neodređeno vrijeme kod tuženika za obavljanje poslova radnog mjesta projektanta (...). Nadalje, proizlazi da je primljen pod uvjetima i na radno mjesto policijskog službenika, te je imao prava i beneficije koje proizlaze iz statusa policijskog službenika koji obavlja poslove usko povezane s policijskim poslovima, uključujući i plaću za poslove policijskog radnog mjesta na koje je raspoređen, obvezu polaganja temeljnog policijskog tečaja i stjecanje policijskog zvanja, što potvrđuje dokumentacija u spisu. Navedene činjenice daju osnove za zaključak da je tužitelj po svom radnopravnom statusu policijski službenik, imajući u vidu odredbu članka 3. Zakona o policiji koji definira da je policijski službenik i službenik Ministarstva koji obavlja poslove usko povezane s policijskim poslovima i članka 50. tog Zakona koji propisuje da se osoba s radnim iskustvom u policiju prima na mjesto policijskog službenika. Slijedom navedenog, imajući u vidu odredbu članka 98. Zakona o policiji koja propisuje da u postupku zbog povreda službene dužnosti policijskog službenika u prvom stupnju odlučuje Prvostupanjski disciplinski sud Ministarstva unutarnjih poslova, a da u drugom stupnju o žalbama rješava Drugostupanjski disciplinski sud Ministarstva unutarnjih poslova, koja tijela su kao nadležna i donijela kako prvostupanjsko tako i osporeno rješenje, ovaj Sud cijeni da su ista bila nadležna odlučivati u ovoj upravnoj stvari.“

Engl.: The Actual Jurisdiction of the Disciplinary Court at the Ministry of the Interior of the Republic of Croatia